

Rõõmustab, et otsustasime aastateemaks valida puutöö. Sellega seonduvad olulisemad ettevõtmised ei olnud kaugeltki ainult meestekesksed – kursustel ja õppepäevadel oli alati ka naised ja traditsiooniliselt mehise teema käsitööliidupoolne eestvedajagi oli **Liisa Tomasberg**. Konkursile *eesti-oma-puu* laekus ootuspäraselt huvitavat ja kvaliteetset käsitööd. Mardilaada käsitöö öö-l presenteeritakse võidutööde kataloogi, **Eevi Astel** esitleb oma raamatut *Kasetoht tarbeesemena* ja **Vaike Reemann** oma filmi *Küübitegu*. Nagu tellitult avati kevadel kunagises Eesti puutöönduse keskus Avinurmes Puutöö Ait ja Avinurme Elulaadikeskus.

Soe suvi aitas kaasa traditsiooniliste käsitöölaadade õnnestumisele nii omaette ettevõtmistena kui osana rahvuslikku elulaadi propageerivatest üritustest. Käsitöötegijaid on palju, on mitmeid uusi üllatajaid ja kahjuks ka väga erineva tasemega tegijaid. **Oi kuidas oleks maakondadesse käsitöökonsulente vaja.....**

III käsitööettevõtjate foorum oli Haapsalus ja käsitööettevõtja 2010 tunnustuse osaliseks sai Hiiu Vill – **prekond Valdma**. Käsitööettevõtlus vajab tähelepanu ja toetust, järgmisel aastal kohtume Raplas. Meie käsitööettevõtjate alaliidu uus juht on **Mari-Liis Makus**, kes on tuntud erinevate klaasikunstikursuste õpetaja ja eduka ehtemeisterina.

Sügis nagu ikka toob kaasa kooliaja ja käsitöökoolitus on tõusuteel. Projekt *Käsitööga tööle* kuues maakonnas startis edukalt. Käsitööliidu kursuste loend on pikk ning rõõmu teeb, et soovijatest puudust pole.

Anni Kreem nikerdamas küüpi.

Käsitööliidu juhatus ja toimikond on juba pikemat aega järgmise aasta lainel. 2011. aastale planeeritud ühissetevõtmised on taastegutsemisaja suurimad ja meil on palju koostööpartnereid. Lisaks meie traditsioonilistele toetajatele - kultuuriministeerium, kultuurkapital, Tallinna linn – on meie ettevõtmisi toetamas ka SA Tallinn 2011.

Käsitööliidu aastateema 2011 on *ehe ehe*. Suurtest *ehtekodadest* räägime järg-

misel aastal kahel korral: noorte laulu- ja tantsupeo aegu ja 22. oktoobril, kui kõigis maakondades on tähelepanu keskmes käsitöö. Novembris toimuvale rahvusvahelisele konverentsile *Ornament – võti maailma* ootame osalejaid Põhjamaade Käsitööühendusest ning Euroopa Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsioonist. Mardilaadale kutsume meistrikodadesse ligi kolmkümmend käsitöömeistrit Euroopast. Ehteastaks oleme planeerinud mitmeid teemakohaseid näitusi ja koostööd Eesti Rahva Muuseumiga anname välja kaks ehteemalist raamatut, mis on koostatud muuseumi kogude tutvustamiseks.

Lisaks nimetatud suu-rematele ettevõtmistele toimub aasta ringi huvitavat ka kõigis maakondades. Alates jaanuarist taha-

me kõiki huvilisi hoida täpsemalt kursis meie ettevõtmistega veebilehe kaudu. Kogu 2011. aasta tegevust kajastame aga Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse aastaraamatus.

Sügistalve tegemised kulgevad siis seekord paralleelselt järgmiseks aastaks projektide kirjutamise ja uue aasta ettevõtmiste kavandamisega.

Liivi Soova,
käsitööliidu juhatuse esimees

Õnnitleme!

tähtsa juubeli puhul Põlva
Käsitööklubi kauaaegset
juhti

Asta Tagelit

Täname!

- Muhu Käsitööseltsi *Oad ja Eed*, **Tiina Jõgi**, **Krista Lemberit** ja **Imbi Padarit** XV käsitööpäevade korraldamise eest Muhu- ja Saaremaal
- **Marju Heldema** ja Läänemaa Käsitööliste Ühendust III käsitööettevõtjate foorumi korraldamise eest

Puutööaasta 2010

Hea meel on tõdeda, et puutöö propageerimise raames on sündimas uusi traditsioone. Juba teist aastat järjest pakume kevaditi koostöös TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku ehituse osakonnaga ja MTÜ Eesti Haabja Seltsiga täiendõpet arhailise puutöö alal. Koosõppimised on osutunud nii populaarseks, et katestajaid-õppijaid jagus ka sügisse pärandtehnoloogia õppelaborisse ning juba planeeritakse ühiselt talvist ettevõtmist tubaste puutööde tegemiseks.

Koostöös Eesti Rahva Muuseumiga ilmus muuseumi kogude põhjal Eevi Asteli koostatud raamat „Kasetoht tarbeesemena“. Käsitööliidu, ERMi, kontseptsiooni autori Vaike Reemanni, puutöömeister Andres Koidu ning operaator Mai-

do Selgmäe ühistööna sündis õppeesmärgiline DVD „Küübitegu. Vanade tehnikate uus elu“.

Puutööaasta on toonud käsitööliidule palju uusi sõpru nii puutöötubade juhendajate, tööõpetus- ja käsitööõpetajate, mitme kõrgkooli üliõplaste kui ka puutöömeistrite-ettevõtjate näol. Puutööalaseid õpipadasid on teiste hulgas juhendanud Andres Ansper TÜ VKA-st, Jaan Keerdo Tallinna Ülikoolist ja Indrek Tirrul ERMist. Sündmuste dokumenteerimisel on aidanud kaasa fotograaf Holger Orek ja etnoloog Madis Rennu.

Aitäh kõigile, kes 2010. aasta meeldejäävaks puutööaastaks aitasid teha!

Puutööaasta tähtsündmus oli traditsiooniline konkurs eesti-oma-puu

Konkursile eelnes õppepäev Eesti Rahva Muuseumis, kus tutvustati puutöönduse ajalugu ja muuseumi kogudes olevaid puitesemeid ning rahvapäraseid puust valmistatud pille.

Konkursile laekunud 67 autori või autorite kollektiivi esitatud 97 töö seast valis žürii, kuhu kuulusid Mari Viik (esimees), Indrek Tirrul, Einar Maarits, Ele Praks ja Kadri Jäätma, välja paremiku. Arvukalt eripreemiaid andsid välja mitmed käsitööliidu koostööpartnerid ja sõbrad. Kuna konkursile oli laekunud hämmastavalt palju eriilmelisi töid, siis otsustati preemiaid jagada kahes kategoorias: rahvuslik puutööndus ja disain.

Meeldiva üllatusena leidis žürii rahvusliku puutöönduse vallas lausa viis kolmanda koha väärilist võrdset tööd. Teise koha vääriliseks peeti kvaliteetset tislertööd ning esimese koha said **Ilmar Tiidebergi** rustikaalsed, heakõlalised kandleid.

Disaini vallas pälvis esimese koha **Kadri Tomasson**, kelle lauamäng „Teeme ise puust seelikutriibud“ põhines põneval leiul ja teadmisel rahvakultuuri vallas. Disainikategooria võidutöö vormistus oli tänapäevane: juhend arusaadav, pakend funktsionaalne ja väljanägemine viimistletud. Teise koha pälvisid peenelt vormistatud piparkoogivormid ja kolmanda koha said kolm tugevat tööd tootearenduse vallas.

Mardilaadaks ilmub **eesti-oma-puu** kataloog, mis on eriline, sest mahutab sellesse kõik näitusel olnud tööde paremiku autoritelt, kes seda soovisid. Loodame, et tavapärasest materjalimahukam väljaanne esitleb Eestit kui maad ja eestlast kui rahvast, kes endiselt peab lugu ausast ja õilsast puutööst.

Ilmar Tiideberg saavutas konkursil oma kanneldega esimese koha rahvusliku puutöönduse vallas.

Pärjatuteks osutusid:

RAHVUSLIKU PUUTÖÖNDUSE VALLAS

1. koht – Ilmar Tiideberg. Kandleid Virbel
2. koht – Villu Pruulmann. Tool Jälg
3. koht – MTÜ Tuleloo. Eesti-oma-riide-puu
3. koht – Andres Koidu. Umbpüised riistad
3. koht – Jaan Keerdo. Haabjamehe joo-ginõu
3. koht – Arvi Laan. Laudämber Vesi
3. koht – Arvi Laan. Hõõvelpingi makett Pink

DISAINI VALLAS

1. koht – Kadri Tomasson. Mäng Teeme ise seelikutriibud
2. koht – Andres Oreškin. Piparkoogivormid ja jõuluhted Helves
3. koht – Helen Teigar. Painutatud vineerist piimakann Maiu
3. koht – Maila Käos. Kott Väikesed reisid
3. koht – Monika Järg. Vineerist laserloike-tehnikas Puupits

Žürii ERGUTUSPREEMIAID

Lembe Maria ja Peeter Sihvre. Rütmi pillid
Õunapuusta õigemasta
Mai Normann tohupapud

Hannes Maal. Kuivainete topsik Terad
Ain Jepsõv. Vineerkarp Rasi

KÄSITÖÖLIIDU ERIPREEMIAID

Lembe Maria ja Peeter Sihvre. Rütmi pillid
Õunapuusta õigemassa
Timo Nikitin, Mait Pinsel, Mati Eskel.
Puuteraamat Heeringa laul

KODUKÄSITÖÖ OÜ ERIPREEMIAID

Piret Mildeberg. Kalendrid AEGlane
Malle Käos. Kott Kõla

MTÜ RAHVARÕIVAS ERIPREEMIA

MTÜ Käsiteokoda näitus Rahvuslik tekstiil puidus

KULTUURIVÄÄRTUSTE AMETI ERIPREEMIA

Meister Uno Ree ja juhendaja Jüri Larin.
Mälestuste häll
Eva Herrera. Mäng Kaitseks kodule, rõõmuks perele

MTÜ VILDIARENDESKESKUSE JA VILDIKOJA ERIPREEMIAID

Mareli Rannap. Elu ringid. Preemiaks viltimisvill

TALLINNA RAHVAÜLIKOOI ERIPREEMIA

Tiia Mets. Toolialune. Preemiaks tasuta kursus Rahvaülikoolis

EESTI VABAÕHUMUUSEUMI PREEMIA

OÜ Sapienter. Vineerist taburetid Pertra.
Preemiaks EVM pere aastapääse

AJAKIRJA KÄSITÖÖ eripreemia ajakirja aastatellimus

Andres Koidu. Umbpüised riistad
Helen Teigar. Piimakann Maiu
Mareli Rannap. Kleit ja kott Puu meid kaitsku

RAHVAKULTUURI ARENDUS- JA KOOLITUSKESKUSE ERIPREEMIA

Andres Oreškin. Rahvapillid Pääsupill ja Rukkipill

Liisa Tomasberg,
käsitööliidu tegevjuht

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
kuulutab välja konkursi

eesti-oma-ehe

Vana traditsiooni uus hingamine!

Pane kännu ümber ehted, siis on känd ilus
(Eesti vanasõna)

Kunstnikud, käsitöömeistrid ja ettevõtjad!

Olete oodatud osalema Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu konkursil, mille eesmärgiks on luua rahvuslikel traditsioonidel põhinevaid uusi ja tänapäevaseid ehteid ja lisandeid, mida võib kanda rahvuslike ja rahvarõivaste juures.

Toimumise aeg: **oktoober 2010 – mai 2011.**

TINGIMUSED

- Autor võib konkursile esitada kuni kolm tööd.
- Töö ei tohi olla varem eksponeeritud, avaldatud või müügis toodetud.
- Ootame konkursile töid, mille valmistamisel on kasutatud naturaalsed materjale (linane, vill, puit, nahk, kivi, klaas, metall jne).
- Soovitame töö sidumist paikkondliku eripäraga (legend, muistend, mälestis jms).
- Hindamisel arvestame nii töö ideed kui teostust.
- Palume kindlasti esitada tööga kaasnevad vajalikud legendid, seletused, kontseptsioonid ja joonised, kujundatuna A4 formaadis elektroonilisel kandjal.
- Konkursitööle tuleb lisada märgusõna (kinnitatud töö külge) ja märgusõnaga kinnine ümbrik, milles on autori nimi, isikukood, telefon, aadress, e-post, pangarekvisiidid.

Tööde esitamise viimane tähtaeg **lõppkonkursile** on 16. mai 2011.

Soovitame maakondade käsitööseltidel ja ühendustel korraldada oma piirkonnas konkurss-näitusi aprillis-mais 2011.

Lõppkonkursi auhinnafond on 50 000 krooni.

Konkursi 2012 teemaks on **Taimest tulnud.**

Lõppkonkursi parimaid töid eksponeeritakse

Eesti Käsitöö Majas
23.05-13.06 2011.

INFO: Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit.

Tel. 6 604 772, faks 6 409 087

E-post info@folkart.ee, www.folkart.ee

Õpilastööde konkurs

eesti-oma-ehe

Hei tüdrukud ja poisid, noormehed ja neiud!

Olete oodatud osalema Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu konkursil, mille eesmärgiks on luua rahvuslikel traditsioonidel põhinevaid uusi ja tänapäevaseid ehteid ja lisandeid, mida võib kanda ise ja kinkida sõbrale.

Toimumise aeg: **september 2010 – mai 2011**

Tingimused:

- Üks autor võib konkursile esitada ühe töö
- Töö ei tohi olla varem esitatud ega avaldatud
- Eelistatud on naturaalsed materjalid (linane, vill, puit, nahk, kivi, klaas, metall jne)
- Soovitame töö sidumist paikkondliku eripäraga (legend, muistend, mälestis jms)
- Hindamisel arvestame töö ideed ja teostust ning vormistust näituseks

Paikkondades viiakse läbi konkursid parimate tööde väljavalimiseks.

Valitud tööd toimetavad Eesti laulu- ja tantsupeo SA-sse, Pärnu mnt. 10, Tallinn 10148. paikkondade käsitöö ja tööõpetuse õpetajate ühendused.

Kohaletoimetamise tähtaeg 16.-27 mai 2011.

Vanuseklassid: 1.-3. klass, 4.-6. klass, 7.-9. klass, gümnaasium

Iga paikkond esitab maksimaalselt 10 tööd igas vanuserühmas.

Korraldajad soovitavad maikuu 2011 korraldada paikkondades näitusi.

Tööle lisada märgusõna, eseme lugu (idee, materjal, teostus jms.) ning märgusõnaga kinnine ümbrik, milles on märgitud autori nimi, vanuseklass, telefon, aadress, e-post.

Parimatest töödest koostatakse veebikataloog ja korraldatakse näitus lauluväljakul

30. juunist 3.juulini.

Tunnustame tublimaid

30. juunil kell 12.00 lauluväljakul, Ehtekojas.

Käsitööliidu järgmised aastateemad ja konkursid:
2012 Taimest tulnud
2013 Maavillane, eesti-maa-villane

III käsitööettevõtjate foorum

Haapsalus

Foorumi peaettekannet *Käsitööettevõtja vastutus ja panus valdkonna edendamiseks* oli seekord tekstiilikunstnik ja -disainer **Monika Järg**lt, kes on olnud mitmeid aastaid käsitöövaldkonna koolitaja ja nõustaja. Meie käsitöötraditsioonid ja oskused lubaksid palju enamat, kui suudaksime rohkem tootearendusse panustada, oma kaupa paremini pakendada ja pakkuda. Käsitööliidu võimalustest ettevõtjate ühendamisel rääkis **Liivi Soova** ja käsitööettevõtluusest Lääne-Virumaal eelmise foorumi korraldaja **Kersti Loite**.

Foorumi teise osa peateemaks sai käsitöökoolitus Haapsalu Kutsehariduskeskuses ja TLÜ Haapsalu Kolledžis. Marju Heldema ettekannet *Haapsalu sall – legendist turustuseni* andis hea ülevaate nii ajaloost kui hetkeprobleemidest. Foorumiks üles seatud ilus näitus kõneles sellest, et Läänemaal osatakse peale keeruka salli ka muud käsitööd väga hästi teha.

Ettevõtluspreemia 2010 laureaat on Hiiu Vill OÜ

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit tunnustas ettevõtet pikaajalise ning tulemusliku töö eest tootearenduse ning ettevõtluse valdkonnas.

Hiiu Vill on kindlasti üks omanäolisemaid käsitöövaldkonnas tegutsevaid elustiiliettevõtteid.

Pereettevõtte eestvedaja tekstiilikunstnik Tiiu Valdma on elupõline hiidlane, kes koos abikaasa Jüri ja poja Mihkel Valdмага on uuesti käivitanud väikese Vaemla villavabriku. Töökas perekond ei väsi propageerimast villa häid omadusi.

Liivi Soova annab üle ettevõtluspreemiat OÜ Hiiu Villale ja Tiiu Valdmale.

Leitakse, et saare suurim väärtus on loodus ja kooskõlas sellega peavad ka tooted olema puhtad ja naturaalsed.

Vabrikus kedratakse 19/20. sajandivahetusest pärinevatel masinatel kohalikust lambavillast lõnga ning tegeldakse silmuskudumite tootearendusega. Kudumisel ei kasutata materjaliks mitte ainult lõnga, vaid ka heiet ning eelistatakse naturaalseid lambavärve.

Hiiu Vill on kvaliteetse heide ja lõnga valmistajana tuntud küllap paljudele käsitöötegijatele. Isetegijatele pakutakse nii kraasitud villa viltimiseks kui ka tekkide soojustusmaterjaliks.

Tiiu Valdma tegeleb ettevõtte turunduse ja disainiga, koob autoritekstiile kangastelgedel, abikaasa Jüri hoiab silma peal kraasimisel ja ketramisel, hooldades vanu seadmeid.

Kangakudumise algteadmised pärinevad Tiiul emalt. Tekstiilikunstniku eriala omandas ta 1968. – 1973. a. ENSV Riiklikus Kunstiinstituudis, 1989. aastast on ta Eesti Kunstnike Liidu liige ja kuulub ka Eesti Tekstiilikunstnike Liitu.

Suviti külastab vabrikut palju turiste, kellele villa töötlemine muuseumis masinatel on kujunenud peamiseks vaatamisväärsuseks. Vabriku kauplusest saab soetada endale hiiuvillase kudumi ja kõrvalolevas kohvikus mekkida pernaise suussulavaid küpsetisi.

Esimene käsitööettevõtjate foorum toimus Setumaal oktoobris 2008. Teine Lääne-Virumaal Haljasal oktoobris 2009. Esimese käsitööettevõtja aastaauhinnat sai Ulve Kangro ja see anti üle Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu 80. aastapäeva tähistaval Estonia kontserdisaalis veebruaris 2009.

Õnnitleme!

Kultuurkapitali rahvakultuuri sihtkapitali stipendiumi *Ela ja sära* sai sellel aastal Anu Randmaa

Anu Randmaa

Suurenenud huvi rahvarõiva vastu toob kaasa palju uusi teemasid ja nõuab vastuseid aina uutele küsimustele. Käsitööliit on taastegutsemisest alates võtnud endale eestkõneleja rolli rahvarõiva valdkonnas. Anu Randmaast on saanud MTÜ Rahvarõivas juht ja kogu käsitöövaldkonna eestvedaja.

Aastal 2005 kirjutas Kutsekoda välja esimese rahvarõivameistri kutsetunnistuse ja selle sai Anu Randmaa ning praeguseks on juba tema juhtida kutsetunnistuste väljaandmine kogu rahvarõiva valdkonnas. Põhjalikumalt on Anu ise uurinud Järvamaa, Tõstamaa ja Ridala kihelkonna rõivaid ning jõudnud ise valmistada kaheksa erinevat rahvarõivakomplekti. Kiidetud on Anu suvised rahvarõivalaagrid Tõstamaal ja koolituspäevad Tallinnas.

Meie lootused on pandud rahvarõivameestri veebiportaali edasiarendamisele ja tulemuslikule koostööle Eesti Rahva Muuseumi, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia, rahvarõiva-alast koolitust juhtivate institutsioonide ning käsitöömeistrite vahel.

Usume Anu võimetesse rahvarõivaste tundja, valmistaja ja valdkonna juhina. Tunneme siirast rõõmu, et paljude kandidaatide seast just rahvarõivameestri ja Anu Randmaa võitjaks jäid.

Käsitööpäevad Muhus ja Saaremaal

Ilusal kevadisel aprillikuu päeval alustasid Eestimaa erinevatest paikadest teed Muhu ja Saaremaa poole paljud käsitöölised ja käsitõhuvilised. Traditsioonilised, juba XV käsitööpäevad viisid seekord huvilised üle mere kaema saare-rahva töid ja tegemisi.

Muhu Põhikooli hubases hoones toimus avaüritus. Seal said käsitööpäevalised imetleda ka imeilusat Muhu käsitööd (need imelised tikandid!), nautida kohaliku pillimehe rahvamuusikat ja kuulata ettekandeid. Muhu kokad olid valmistanud meile ka suupärase lõunasöögi.

Muhu tikandi tegemisel võis iga huviline ka ise kätt proovida. Huvilisi jätkus. Muhulased olid nõu ja jõuga igati abiks.

Õhtupoolikul oli harukordne võimalus näha seltsimajas ülevaadet Muhu saare eri ajastute rahvarõivaist. Ja kes kannakski Muhu rõivast uhkemiini kui muhulane ise! Saare rahvatantsijad ja pillimehed kostitasid põneva eeskavaga.

Käsitööpäevade teine päev viis meid Saaremaale. Kuressaares toimus käsitöölaad, kus soovijail oli võimalus saarlaste käsitööd ka koju kaasa osta. Ja veel kord sai saarerahva kaunist käsitööd imetleda Kuressaare linnuses üles pandud uhkel käsitöönäitusel.

Meistrikoda käsitööpäevadel.

Suur tänu muhulastele ja saarlastele põnevalt korraldatud käsitööpäevade eest!

Lembe Maria Sihvre

Järgmised, XVI käsitööpäevad on 25. – 26. juunil 2011 Põltsamaal

Ehte-aastale pühendatud üritused „Ehime linna...“ algavad juba 20. juunil, kui Põltsamaa Käsiteokoda koosöös Eesti Lapitöö Seltsi meistritega paneb linna näitusepindadele üle kümne erinevates lapitehnikates valmistatud seinatekkstiili. Kaasa on haaratud ka kõik kesklinna poed ja ettevõtted. Käsitööpäevadeks ehitakse ligi paarkümmend vaateakent.

25. juunil toimub Põltsamaa lossipäevade raames suur eestimaise käsitöö laad koos õpitubade, moedemonstratsiooni ja kultuuriprogrammiga.

26. juunil kulmineeruvad käsitööpäevad Jõgevamaa II käsitöökonverentsiga, peateema on „Lapitöö – kunst või käsitöö“.

Katre Arula

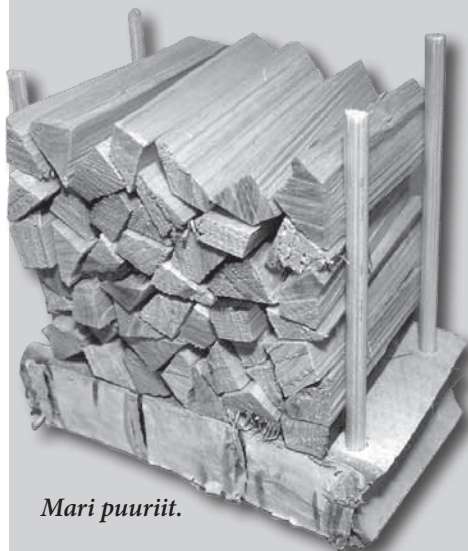
NIPINURK

Puuriit kaminasimsile. Tõeline eesti oma disain

Eesti pole kuigi tuntud disainimaa, aga mööda maakohti ringi käies torkavad silma tõeliselt kenad puuriidad, mis ilmestavad kogu ümbrust.

Sellest sain idee valmistada vähendatud kujul eesti oma disainpuuriit.

Puuriit kaminasimsil on väga praktiline, kui ilu ära tüütab saab seda kasutada tulehakatuseks.

Mari puuriit.

1. Otsi puuriidale alus.
2. Puuri aluse nurkadesse grillitiku läbimõõduga augud. Liimi aukudesse grillitikud.
3. Sae täpselt aluse laiuse järgi okstest jupid.
4. Kutsu mõni oma lastest lõhestama.
5. Aseta pulga otsa mõni vanem ja tugevam nuga ning aita esialgu lapsel sinna haamriga pihta saada. Ülejäänu teeb laps juba ise. Usalda teda!
6. Kinkige esimene puuriit isadepäevaks lapse vanaisale.

Esimese puuriidaga läheb aega umbes 20 minutit. Iga järgmine valmib järjest kiiremini!

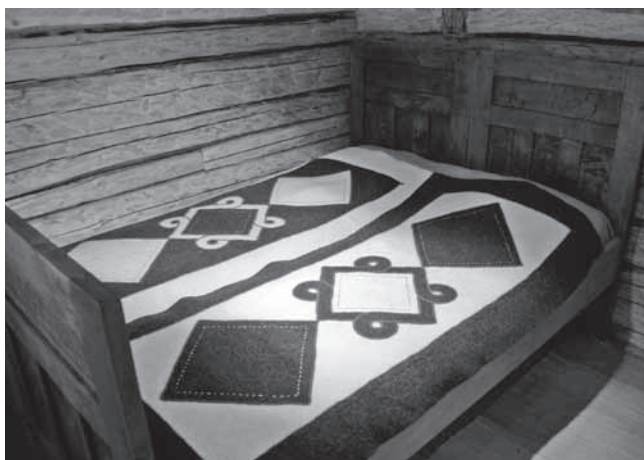
Nippi kirjeldas **Mari Viik**

Tuult tiibadesse

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonnas lõpetas sellel kevadel oma õpingud rahvusliku tekstiili eriala VII lend

Oma töid kaitse- sid kuus üliõpilast: Inna Antson, Monika Hint, Marge Loorits, Grete Ojamaa, Made Uus ja Ülle Valli. Kõik tööd valmisid konkreetse tellimusega: nii sai endale kohalikest mustritest inspireeritud uued sisustustekstiilid Väandra raamatukogu (Inna Antson), Rapla Kultuuri- ja Huvikeskus (Marge Loorits), Männiku Metsatalu

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku tekstiili üliõpilase Grete Ojamaa lõputöö „Vildist katted Männiku metsatalu“

(Grete Ojamaa) ja Viljandi Kultuuriakadeemia (Monika Hint). Ülle Valli käe all valmis Viljandi Muuseumi tellimusega rekonstruktsioon Halliste pruudilinikust. Made Uusi lõputöö keskendus traditsiooniliste võtetega lambanahkse kasuka valmistamisele. Töö kirjalik osa andis põhjaliku ülevaate kasukate lõikelisest arengust ja eripäradest, praktilise osana valmis looduslike ainetega pargitud ja traditsiooniliste võtetega õmmeldud kasukas. See töö on oluliseks õppe- materjaliks rahvusliku tekstiili eriala uue nahatöö valikmooduli tarbeks.

Suur rõõm on ka rahvusliku tekstiili eriala eelmise lennu vilistlase Kerttu Laane õpingute jätkamisest Eesti Kunstiakadeemia disainiteaduskonnas, mis päädis magistratöö kaitsmisega sellel kevadel. Töö teemaks oli “Trikitud-pakutrükk taimsete trükivärvidega”. Kerttu kogus juba enne õpingute lõppu tuntuks oma rahvuslikest kirivöödest inspireeritud taburettide ehk kirikergodega.

Palju jõudu ja jaksu kõigile lõpetajatele!

Ave Matsin,

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna juhataja

Kutseeksami kaitsmine Olustveres. Mari Pukk ja juhendaja Ulve Kangro.

Kutse- tunnistused

2010. aastal andis ERKL välja 28 rahvakunsti- ja käsitöömeistri kutsetunnistust ning kaheksa osaoskuste tunnistust

- 11. detsembril toimus Eesti Rahva Muuseumi Näituste Majas rahvakunsti- ja käsitöömeistri kutseksam tekstiili alal. **Rahvarõivameistri IV taseme** eksami sooritasid viis rahvarõivaste valmistajat.
- 4. juunil oli üheaegselt lõputööde kaitsmisega kutseksam kuuele TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku tekstiili eriala üliõpilasele. Neile omistati rahvakunsti- ja käsitöömeistri kutse, III tase tekstiili alal.
- 14. juunil taotlesid kaheksa Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli sepa eriala õpilast rahvakunsti- ja käsitöömeistri II taseme kutset sepatöö alal.
- 15. juunil omistati kolmele Kurssaare Ametikooli tekstiilitöö eriala õpilasele rahvakunsti- ja käsitöömeistri II taseme kutse tekstiili alal.
- 14. oktoobril said kaheksa Olustvere Teenindus- ja Maa- majanduskooli rahvusliku tekstiili eriala õpilast rahvakunsti- ja käsitöömeistri II taseme kutse tekstiili alal.
- Tallinna Puuetega Noorte Keskuses Juks 15. aprillil toimunud osaoskuste eksami glasuuripeal- ses maalis sooritas üks inimene ja samal päeval tegid kolm noort osaoskuste eksami telgedel kudumises ja siidimaalis.
- Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskuses sooritasid 31. mail kolm õpilast osakutse eksami siidi maalimises.

Liisa Tomasberg

Projekt „Käsitööga tööle 2“

Juba teist aastat järjest koolitab projekti „Käsitööga tööle 2“ meeskond töötuks jäänud ettevõtlikke käsitöölisi. Septembris alustas tööd teine õpperühm.

Koolitused toimuvad kuues linnas: Kärdlas, Pärnus, Rakveres, Tartus, Viljandis ja Võrus. Üks koolitusperiood kestab üheksa kuud – septembrist maini. Kogu projekti pikkus on kolm aastat, 2009 - 2012.

Koolitus on jagatud kolmeks põhiteemaks: tootearendus, ettevõtluskoolitus ja IT-alane õpetus toodete turustamiseks internetikeskkonnas. Tootearendust õpetavad disainerid-kunstnikud ning ettevõtluskoolitust viib läbi Tartu Ülikooli ettevõtluskeskus.

Projekti lõpuks on osalejatel olemas kindel toode, mida saab müüa, ning ka valmis äriplaan, millega on võimalik taotleda stardiabi.

Maikuuks said tunnistuse projekti esimese lennu 66 õpilast. Koolitused lõppesid näitustega kohalikes galeriides. Nüüdseks on paljud lõpetajad loonud ka oma käsitööettevõtte.

Mõned näited lõpetanute tegevustest.

Tartu grupi lõpetajad moodustasid ühiselt MTÜ TuleLoo, mille põhitegevuseks on kä-

sitöökoolitused. Ahti Parijõgi Võru grupist tegi Sujuri OÜ nimelise firma, mis valmistab puudust käsitöövahendeid. Klientideks on erinevad külaseltsid, MTÜ-d ja hobikäsitöölised. Heli Hahndorf asutas Hiiuumaale Heltermaa Käsitöömaja. Ettevõtte on hooajaline, suvel on tööl kolm inimest. Jaanika Kesküla Pärnu grupist tegutseb Maarja Magdaleena Gildi Nukukojas.

Kersti Pallas Rakvere grupist sai töötukassalt alustava ettevõtte toetust ja tegi firma Eurotikand OÜ. Firma hakkab tööle Tallinnas. Mitmed lõpetajad on läinud ka palgatööle ja käsitööd teevad hobi korras.

Projekti „Käsitööga tööle 2“ teostaja on Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia.

Projekti rahastab Euroopa Sotsiaalfond meetmest „Kvalifitseeritud tööjõupakkumise suurendamine“. Projekti partnerid on Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit ning MTÜ Virtuaalurg.

Kadri Jäätma,
projektijuht

Taaskasutusmaterjalidest randmesoojendajate autor on Heli Kiverik. „Käsitööga tööle!“ Tartu rühm 2009-2010.

Näituseaasta 2011

Järgmiseks aastaks on käsitööliit planeerinud nii juba traditsiooniks saanud väljapanekuid rahvakunstigaleriis kui ka näitusi, mis on kavas **Tallinn 2011 kultuuripealinna programmi** raames.

Erilist tähelepanu pöörame meie aastateemale **ehe-ehe**.

Ehteteema saab väärilise avalöögi konkursi **eesti-oma-ehe** võidutööde näitusega.

Noorte laulu- ja tantsupeo ajaks planeerime teemalähedast näitust, mis eksponeeriks rahvarõivaste juurde kantavaid lisandeid: ehteid, peakatteid, pärgi, paelu, kotte jm huvitavat.

Ehteaasta sügist võtame vastu näitusega **ehe-ehe**, mis on kavas üheaegselt üle-eestiliste ehtekodadega.

Novembris toimuva rahvusvahelise konverentsi raames planeerime viia käsitöö meie galeriiruumidest välja, linnarahvale lähemale. Kavas on kaks suurt käsitööga seonduvat näitust: „**Ornament – võti maailma. Traditsioon**“ Eesti Rahvusraamatukogu näitusesaalis ja „**Ornament – võti maailma. Disain**“. Arhitektuuri- ja Disainigaleriis. Esimesel neist näidatakse traditsioonilistes tehnikates teostatud käsitöömeistrite loome paremikku ja teisel saame tutvuda rahvakunstist inspireeritud tootearendusega.

Samaaegselt konverentsiga esitleb rahvakunstigalerii näitust „Kiud rahvapärase eseme toorainena“. Näitus on eelhäälestuseks 2012. aastale, kus keskendutakse kiudude ilule. Kiunäitusel saame näha, kuidas kõik algab juba tooraine

kasvatamisest, kuidas toorvillast sünnib käsitöö ja kuidas nahaparkimise traditsioone Eestis elavana hoitakse.

Kuna näituseplaanis 2011 on veel mõningad vabad kohad, siis ootame põnevusega uusi taotlusi ning projekte. Rahvakunstigaleriis eelistame näidata traditsioonidest kantud rahvuslikku käsitööd ja tootearendust, samuti ehtetemat kajastavaid projekte.

Taotluseks palume esitada näituse kontseptsioon ja kujunduspõhimõtted kirjalikult, lisaks mõned fotod eksponeeritavast. Taotlusi ootame hiljemalt 1. detsembriks 2010 elektrooniliselt info@folkart.ee.

Liisa Tomasberg

MTÜ Rahvarõivas

MTÜ Rahvarõivas kaks olulisemat sündmust sel aastal on olnud juba traditsiooniks saanud rahvarõivalaager suvel ning rahvarõivaalane üldkoolitus sügisel.

VII rahvarõivalaager toimus Tõstamaa mõisas 29. juulist 1. augustini. Laagri lisi oli kokku 72. See arv on suur ja kasvab aasta aastalt ning paneb mõtlema muutustele laagri edaspidisel korraldamisel.

Seekord saime kokku Virtsu sadamas, et sõita üle mere Muhu saarele tutvuma seelses muuseumis olevate rahvarõivastega ning muidugi vaatama ja õppima värvikat Muhu tikandit. Muhulased on tublid – tikivad nii täiskasvanud kui ka õpilased ning Muhu kaubamärgiks saanud tikandit võib leida väga erinevatelt meenetelt ja esemetelt. Kohaliku restorani seinaldi sai näha tõeliselt uhket väljapanekut Muhu tikandiga kaunistatud ajaloolistest tekkidest.

Muhu muuseumis õppisime Külaseva külakeskuses meistrite käe all ka ise tikkimist ja pättide valmistamist.

Õhtul viis tee meid tagasi Tõstamaale, kus improviseeritud töötoas vabaõhuklassis analüüsisime Reet Piiri, Silvi Allimanni ja Silja Nõu eestvedamisel olemasolevat rahvarõivaalast kirjandust.

Laagri põhiosaks oli osalemine rahvarõivaste valmistamise tehnikaid õpe-

tavates töötubades. Sel korral olid avatud Muhu tikandi, võrkvöö, sukkade ja kinnaste kudumise, kirivöö ja pottmütsi valmistamise töötoad. Õpetajateks Silja Nõu, Gerli Kannik, Kristi Jõeste, Riina Salm ja Maret Lehis. Seekordne loeng oli teemal „Rahvuslikud ehted“ Igor Tõnuristilt.

Pühapäeval toimus vaseliste valmistamise töötuba Birgit Salumäe juhendamisel. Kui eelmisel aastal tegime selle tehnikaga esimest korda tutvust, siis seekord oli kavas juba seeliku allääre kaunistuse tegemine. Veel sai osaleda paeltikandi töötoas Silja Nõu ja kaaruspaela töötoas Anu Randmaa juhendamisel.

Laagrilised said töötubades osalemise kohta tunnistused.

Aitäh osavõtjatele laagrisse tulemast! Aitäh õpetajatele ja koolitusjuht Sirlile!

Meie ühine tänu võõrustajatele Muhu ja Tõstamaal!

Rahvarõivaalane koolitus

Üksikesemete valmistamise kursused on Rahvarõiva Nõuandekojas toimunud juba poolteist hooaega. Sellest sügisest

alates töötame uue kava järgi. Koolitus on esemepõhine, kõik esemed on haaratud. Osaleda võib nii üksikute kursustel kui ka rahvarõivaõppes (rahvarõiva üldkursusel). Kursused on aasta-aastalt samad. Osalejad võivad võtta vastavalt vajadusele ja võimalustele erinevaid kursusi, aga peavad osalema ka teoreetilistel kursustel (muuseumitöö, konstrueerimine, kirjaliku töö koostamine, rahvakunsti alused).

Nii on võimalik 2-3 aasta jooksul kõik kursused läbida ja komplekt valmis teha. Kes on valmistanud vähemalt kolm komplekti, läbinud vajalikud lisakursused ning koostanud kirjaliku töö, võib taotleda rahvarõivameistri kutsetunnistust.

Lisaks pakume aeg-ajalt nn. uute vanaade esemete kursusi (nt. aksessuaarid, linnamoelised rõivad jne). Rohkem infot kursuste kohta leiate www.folkart.ee MTÜ Rahvarõivas lingi alt.

Anu Randmaa,
MTÜ Rahvarõivas

Käsitöömeistrite alaliit Pärnus

Suvised õppepäevad Pärnus on käsitööhuviliste poolt huviga oodatud. Üheskoos õpitakse uusi tehnoloogiaid, vahetatakse muljeid, saadakse töökogemusi. Sel aastal on eriti palju kõneainet leidnud taskasutusteema. Lähtuvalt sellest oli ka meie kursuse teemaks „Erinevad taaskasutus võimaldavad tekstiiltehnikad“. Õpetajateks Tiina Sutt Pärnu Tekstiilikojast ja Ivi Sutt Jõõpre Põhikoolist. Õppureid –käsitööhuvilisi oli 30, igast Eestimaa paigust.

Kolme päeva sisse oli mahutatud neli teemat. Uue elu said villane kangas, mantlid, sallid, teksad, mütsid, kostüümid jne. Õpetajad Tiina ja Ivi suutsid meid vabastada sissekujunenud stampidest, tutvustasid lihtsaid nippe ja võimalusi kanga taaskasutuses. Kui enamik käsitööõpetajad arvas, et nõelvilimine on ammune lugu, siis nüüd pidime tõdema, et olime eksinud. Eriti huvitavad tööd tulid viltimismasinaga viltimises. Lisaks veel õmblusmasinaga vabaõmblus, vabatikand ja fotode siirdamine tekstiilile. Kanga kaunistuseks sobitati pärleid, efektlõngu, tülli, pitsi, ja mida veel. Juhtus ka seda,

Pärnu suvekursusel valminud tööd.

et mõni tikand sattus otse seljas oleva seeliku sabasse. See ei ole ime, kui koos töötavad inimesed, kes on end kolmeks päevaks jäägitult pühendanud loometööle. Tulemuseks endaga rahulolevad, suure fantaasiapagasiga, puhanud inimesed, kes juba ootavad järgmist suve Pärnus.

Käsitöömeistrite alaliidu järgmine ühisüritus toimub Pärnus Nooruse Majas 2.-4. augustil 2011. Teemaks ikka see taaskasutus. Plaanis on „Teksa uus elu“.

Kristi Teder

Põhjamaade käsitööühenduste konverents Oslos

Norra käsitööliit tähistas juunis oma tegutsemise 100-ndat aastapäeva ja pidunädal lõppes Põhjamaade käsitööorganisatsioonide konverentsiga *Käsitööl on tulevikku*. Sõna said koolitajad, teadlased ja ettevõtjad, kes seadsid tähelepanu keskmesse traditsioonide edasiandmise noortele ja omakultuuri olulisuse Põhjamaades. Eesti poolt tutvustas Ave Matsin TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia võimalusi rahvusliku käsitöö õpetamisel ja illustreeris oma ettekannet rohke pildimaterjaliga üliõpilaste töödest. Sisukas etteaste heas norra keeles! Ave oli üllataja ja Viljandi Kultuuriakadeemia sai kindlasti palju uusi sõpru ja poolehoidjaid.

Konverentsi ettekannetest jäi kõlama usk käsitöö tulevikku ja tahe teada enam erinevate maade ettevõtmistest käsitöö-

valdkonnas. Usinalt vahetati kontakte ja otsiti koostöövõimalusi.

Samaaegselt konverentsiga oli Oslo kesklinnas võimalus tutvuda rahvusliku käsitöö meistrikodadega Norra erinevatest maakondadest ja noorte käsitöömeistritega teistest Põhjamaadest. Eestit esindasid Viljandi Kultuuriakadeemia vilistlased Kadri Kuusk ja Kadri Vissel, viimane neist tutvustas meeldejäädvalt ka konverentsi avapäeval oma loomingut ja tegevust Setomaal.

Marketta Luutonen ja Liivi Soova Oslos.

Kogu konverentsile lisas pidulikkust Norra maakonnaorganisatsioonide juhtide ja külaliste pidulik õhtusöök koos kuninganna Sonjaga, kes on käsitööorganisatsiooni patroon.

Eesti on Põhjamaade organisatsiooni liige 1934.aastast alates. Oma liikmelisuse taastasime 1995.aastal ja sellest ajast on meie esindajad osalenud kõigil suurematel ettevõtmistel. Traditsioonikohaselt antakse Põhjamaade juhtriigi staatus üle iga kolme aasta järel. 2010. a juunist

kuni 2013. a maini on Eesti Põhjamaade juhtriik. Sellele ajavahemikule on planeeritud kolm suuremat ettevõtmist:

2011 november - rahvusvaheline konverents *Ornament - võti maailma Tallinnas*

2012 september - rahvusvaheline seminar *Autentne rahvarõivas Tartus*

2013 mai - rahvusvaheline konverents *Läänemereäärsed traditsioonilised kampsunid Viljandis*

Pitsimeistrid

MTÜ Rahvuslike Pitside jaoks oli tänavune suvi eriti sündmusterohke.

17. - 20. juunini osalesime 29. Idrija rahvusvahelisel pitsifestivalil Sloveenias näitusega "Eesti rahvuslikud pitsid - minevik ja tänapäev", mis pälvis suurt tähelepanu.

Augusti alguses osalesid MTÜ liikmed Saksa Niplispitsi Seltsi nädalapäevad kestnud suvekursusel niplispitsi õpetajatele. Õppisime erinevaid pitsistiile, samuti eesti rahvuslike pitside mustrite konstrueerimist ringina. See võimaldab oluliselt laiendada rahvarõivapitside kasutusvõimalusi.

Augusti keskpaigast septembri keskpaigani korraldasime näituse "Ühe pere pitsid" Tallinnas Nõmme muuseumis.

16.-19. septembrini osalesime näitusega "Ühe pere pitsid" 14. Lepoglava rahvusvahelisel pitsifestivalil Horvaatias, samuti tutvustasime eesti rahvarõivapitse Horvaatia televisiooni populaarses telesaates "Tere hommikust Horvaatia". Pitsifestivalil esinesime loenguga "Eesti rahvuslike pitside taasavastamine".

Kristiina Halberg,
MTÜ Rahvuslikud Pitsid

Kogu lugu sai alguse sellest,

... et seisin teelahkmel. Ühelt poolt tehniline täiuslikkus (julgen nii öelda, olles tegelenud sama asjaga pea viisteist aastat), teiselt poolt loominguline kriis. Et sellest suhteliselt ebaseadlikult olukorrast välja tulla, otsisin võimalusi, kuidas edasi minna. Surfates interneti lõpututes avarustes, jäi silma üks klaasikool Istanbulis, mis kutsus osalema erinevatel klaasikursustel. Valisin välja mulle sobiva teema, maksin koolituse, ostsin lennupiletid ja suundusin tundmatusse. Sest ega ma täpselt ei teadnud, mida tähendab

koolitus nimega "beadmaking". Otsest tõlget eesti keeles ei ole, võiks vist öelda "helmetehnika" või "klaaspärlite valmistamine" või midagi veel ebamäärasemat. Aga see, kuhu olin sattunud, ületas kõik ootused. See oli kahenädalane koolitus, kus õpetajaks oli Jelveh Jaferian USA-st, Iraani päritolu kunstnik. Õpilased olid maailma kõige erinevamatest paikadest: Austraaliast, Mehhikost, Hispaaniast, Belgiast ja loomulikult Türgist. Veetsime koos kaks nädalat täis valu, higi ja pisa-

Mari Liis Istanbulis õppimas klaasitöötlemise tehnikaid.

←
raid ja see ei olnud kerge. Aga see oli aeg täis nii eneseületamist kui ka eneseleidmist. Ma ei osanud iial arvata, et see lühike reis Istanbuli võib muuta edaspidi nii palju minu elus ja ettevõtmistes. Õppisin väga palju, leidsin mitmeid häid sõpru ja tuttavaid ning tõenäoliselt olen sidunud end selle alaga paljudeks aastateks.

The Glass Furnace on rahvusvaheline klaasikeskus, mis asub Musta mere äärsete roheliste põldude vahel ja kus on võimalik õppida kõige erinevamaid klaas-

sitöötlemise tehnikaid parimate õpetajate käe all üle kogu maailma. Cam Ocagi (selle kooli türgikeelne nimetus) alustas oma tööd klaasistuudiona, kuid peagi sai sellest üks maailma juhtivamaid klaasikooli. Rohkem informatsiooni leiate aadressilt www.glassfurnace.org

Pärast minu esimest koolitust Istanbuli rahvusvahelises klaasikoolis The Glassfurnace olen osalenud veel kahel koolitusel, need olid Jelveh Jaferiani kursused edasijõudnutele ja Andrea Guarino,

väga maineka USA kunstniku koolitus möödunud kevadel. Järgmise aasta alguses on plaanis uus koolitus, Istanbuli on tulemas Saksa klaasikunstnik Manuela Wutschke (www.manuela-wutschke.de).

See ongi minu lugu sellest, kuidas ja kuhu ma olen teel. Alati tuleb julgeda vaadata kaugemale, võtta riske ja olla avatud. Võtkem endale julgus teha otsuseid, muutuda ja minna edasi.

Mari Liis Makus

Soovime õnne!

*Leen Jõesool sündis tõrmissel
7. juulil teine laps, kes sai
nimeks Uku Maru.*

Leen ja väike Uku Maru.

Käsitöõurituste kalender 2011

Toetajaliikmed

Aeg	Sündmus	Koht	Kontakt
VEEBRUAR			
12.	ERKL volikogu	Tallinn	info@folkart.ee
MÄRTS			
26.	Läänemaa käsitöölise ümarlaud	Haapsalu	Marju Heldema 5690617
APRILL			
9.	Viljandimaa 15. rahvakunsti päev	Uue-Kariste Rahvamaja	Leida Mägi 5290617
9.-10.	XIII käsitöolaat Viru Nikerdaja	Jõhvi Gümnaasium	Anne Uttendorf 5547273
MAI			
7.	Käsitöolaat-melumess	Rapla	Ivi Sark 5128931 ivi.sark@mail.ee
5.-15.	XVIII Seto pitsi päevad	Seto Talumuseum	Info Seto Talumuseum 56566898
JUUNI			
11.-12.	Rakvere linna päevad - Pika tänava käsitöolaat	Rakvere	3242714, 5029857
17.-19.	Rahvakunsti laot (sh. laste laot 18. juunil)	Tallinna Raekoja plats	5187812, info@folkart.ee
18.-19.	Vastseliina maarahva laot	Vastseliina	Ivar Traagel 5096301
25.-26.	XVI käsitööpäevad Põltsamaal Lossipäeva käsitöolaot	Põltsamaa	5513147, katre.arula@mail.ee
JUULI			
1.-3.	Käsitöotek noorte laulu ja tantsupeol "Maa ja ilm"	Tallinna lauluväljak	5187812, info@folkart.ee
7.-10.	Tallinna keskaja päevad	Tallinna vanalinn	5187812, info@folkart.ee
16.-17.	Rahvusvaheline pitsinäitus „Ehe pits on ehe“	Pärnu Kuninga tänava Põhikool	Eeva Talts 56453401
18.-22.	Käsitöö ja kunstiõpetuse seminar	Pärnu Nooruse Maja	Eeva Talts 56453401
23.	Vana aja päev	Vastseliina	Ivar Traagel 5096301
29.-31.	Portselanipäevad	Pärnu Nooruse Maja	Eeva Talts 56453401
AUGUST			
4.5.6.7.	VIII rahvarõivalaager	Tõstamaa	Anu Randmaa 56682283
7.	Otepää XV rahvakunsti- ja käsitööpäev	Otepää	Otepää Naisselts 53326679
14.	Haapsalu salli päev	Haapsalu	Marju Heldema 56158119
SEPTEMBER			
23.	Juhtide kool	Tallinn	info@folkart.ee
OKTOOBER			
22.	Üle-eestimaalised ehtekojad	Igas maakonnas	5187812, info@folkart.ee
NOVEMBER			
10.-12.	XIV mardilaot	Saku Suurhall, Tallinn	5187812, info@folkart.ee
11.-13.	Rahvusvaheline konverents "Ornament - võti maailma"	Eesti Rahvusraamatukogu konverentsikeskus	5187812, info@folkart.ee
DETSEMBER			
10.	XIII jõululaot	Põltsamaa Kultuuri-keskus	Katre Arula 53
16.-17.	Viljandi kodukäsitöö mess	Viljandi Pärimusmuusika Ait	Leida Mägi 5290617

Aita Rõemus – siidimaal Loomuse 9, 13516 Tallinn +372 55659288 aitaroemus@gmail.com

Artwood OÜ – kadakast suveniirid Põide küla, Tornimäe side, 94501 Saaremaa +372 5102102 artwood@artwood.ee; www.artwood.ee

Eesti Nukuehitus OÜ – mänguasjad +372 6313510. info@nukuehitus.ee www.nukuehitus.ee

Elle Pihõ – portselan ja siid Ehitajate tee 131-19, 13517, Tallinn +372 51938730 elle.pihõ@hotmail.ee

Elotroi OÜ – villasest ja linasest tooted. Vabaduse pst. 143, 10918 Tallinn +372 5065672 elo@elotroi.ee; www.elotroi.ee

Eviteh OÜ – käsitsi valmistatud seep +372 56486514, Virve Eviste info.eviteh@mail.ee

Hansklaas OÜ – klaas Maasika talu, Kuku küla, 79631 Rapla vald. +372 5026053, Ülle Kull kullylle@hotmail.ee; www.vitraaz.eu

Helina Tilk OÜ – maalitud portselanist ja klaasist lauanõud, kodutekstiil. Pärnu mnt 344a 11622 Tallinn +372 5651383 helina@tilk.ee; www.helinatilk.com

Henry Pähn FIE – kadakapuust tooted. Kastani 11 90508 Haapsalu +372 5076647, henry.pahn@mail.ee www.hot.ee/haapsalukadakas

Hidante OÜ – setu pits Võhandu 10, 64504 Rāpina Ulve Kangro +372 5534051 ulvekangro@gmail.com

J.T.Castra OÜ – valutehnikas metall-meened ja väikeesemed Põllu 128-45, 10917 Tallinn +372 53439613

Kango Tekstiil OÜ – kangastelgedel kootud tekstiilid. Pikk 15, 10133 Tallinn +372 5061023 kangotekstiil2005@hotmail.ee

Katarina OÜ – laste riided ja kodutekstiil. Padriku tee 14/4-2, 11912 Tallinn. Kristi Tähe +372 5056191 kristikiho@hotmail.ee

Kodukäsitöö OÜ – käsitöö Kuninga 1, 10146 Tallinn Ülle Kuusemets. info@crafts.ee +372 6314 076. www.crafts.ee

Krista Liiv FIE – looduslikust materjalist dekoratiivesemed Jalaka 51, 50109 Tartu +372 5178968

Külliki Nõu FIE – vilditud tooted Kullamaa vald, 90791 Läänemaa +372 5062657. woolhats@hotmail.ee www.hot.ee/woolhats

Liimeister OÜ – puutöö, lambakujulised pingid ja lastekiiged Piiri 37, 93815 Kuressaare Saaremaa Vello Kaasen +372 56 645 028 kaasen@hotmail.ee; www.kaasen.ee

Liliina OÜ – linased kodutekstiilid Võidu 1, 44311 Rakvere Mehiss Tapp +372 5041420 liliina@liliina.ee; www.liliina.ee

Lõnga-Liisu OÜ – kudumid Tartu mnt.11, Pajusti 46603 Ülle Vahtra +372 5121214 ylle@longaliisu.ee; www.longaliisu.ee

Manlund OÜ – nahast tooted Tammemäe talu, Niitvälja küla, Keila vald, 76603 Harjumaa +372 50 36351, +372 5064599 Faks: 6 716 184 manlund@nahakoda.ee www.nahakoda.ee

Mari Klaasistuudio OÜ – klaas Klaasist ehted ja kodudisain +3725100015 mari.makus@gmail.com www.klaasimari.com

Maria Jürimäe FIE – siidimaal Punga 8, 51009 Tartu +372 58049739 maria@singingscarves.com www.hot.ee/siidimaalid

Marimirt OÜ – silmus- ja masinkudumid. Karja 14a, 90503 Haapsalu +372 4733460. marimirt@hotmail.ee www.handicrafts.ee

Mirelle Käsitöö OÜ – kudumid Karunga küla, Rakvere vald, 44404 Lääne-Virumaa Merle Matikainen +372 5229798 mirellekasitoo@hotmail.ee www.zone.ee/mirellekasitoo

Piibe OÜ – viit, keraamika, kunstialane loometegevus. Piibe talu, Saunja küla, Kuusalu vald, 74636 Harjumaa Eve Tiidolepp +372 5565130 eve@piibe.eu; www.piibe.eu

Rein Kiviorg – puudust mänguasjad Nissi tee 24, Riisipiire, 76202 Harjumaa +372 5205284

Riina Maitus - vilditud tooted Pikk 15, 10133 Tallinn +372 56655513. riinaylo@hotmail.ee

Ruut ja Triip OÜ – rahvuslikud kudumid. Kingu 5, 93812 Kuressaare Riina Tomberg +372 5111678 ruutjatriip@hotmail.ee

Sepikoda OÜ – sepis Inglise küla, 79004 Raplamaa Aira Heiste +372 5098948 aira@sepikoda.ee; www.sepikoda.ee

Tiia Mets FIE – keskaegsed nukud, kangast ehted, maalitud mööbel, illustatsioon, kujundustööd Uus-Sauga 8-2, 80032 Pärnu +372 5520348. tiiamets@tsunft.com www.tsunft.com

Tsuburka mahetootmistalu – mesindustooted, kreemid, vahad jm. Talve ajal: Jaanilille 10, 12015 Tallinn Suve ajal: Lepassaare küla, Orava vald, 64102 Põlvamaa. Villu Mahlak +372 5141946, e-post puudub

Vestra EX OÜ – linased tooted Antsla mnt. 46, 65605 Võru Kaido Kaust +372 5134587 vestraex@hotmail.ee; www.vestra.ee

Vildiveski OÜ – vilditud tooted Vildikoda, Pikk 15 10133 Tallinn Liina Veskimägi-Ilste +372 56674671 liina@feltmill.ee; www.feltmill.ee

Viru Käsitöö Salong – rahvarõivaste valmistamine, rahvuslikud kudumid Pikk 16, Rakvere 44307 +372 3241587 viru.kasitoo@mail.ee; www.aale.ee

Võrumaa Ukharu – naturaalsest linasest käsitööesemed Petseri 19-16, 65610 Võru Milvi Lett +372 78 21 949, +372 5659111 www.zone.ee/voruukharu

Ülle Ehrpais – lapitööd Tamme 10, Uusküla, Rapla vald, 79530 Raplamaa. +372 5131219 ehrpais.net@net.ee

Wärkstuba OÜ – rahvarõivaste ja rahvuslike rõivaste valmistamine, mänguasjad. Pikk 15, 10133 Tallinn +372 5524216 Margit Sondberg +372 5137839 Lembe Maria Sihvre info@etnotuba.ee; www.etnotuba.ee

MAAKONDADE SELTSID JA ÜHENDUSED NING KÄSITÖÖ INFOPUNKTID (INFO)

Ida-Virumaa

Ida-Virumaa Käsitööselts, Anne Uttendorf 55 47 273.
anneuttendorf@hotmail.ee
INFO Jõhvi Seltsimaja, Kooli 2 Jõhvi. Anne Uttendorf
Narva Klubi Käsitöö, Olga Kublitskaja 55 31 658

Jõgevamaa

Põltsamaa Käsitööselts, Anne Ütt 55 612 312 anneytt@hotmail.ee
Põltsamaa Käsiteokoda Katre Arula 5513147 katre.arula@mail.ee

Järvamaa

Kesk-Eesti Käsitööselts, Imbi Karu 56 956 639 imbi.karu@mail.ee
Huviselts Põimik, Ruta Eslas 38 79 286, 56207145
Järvamaa Rahvakunstiühing „Veimevakk“, Ülo Ormus info@veimevakk.ee

Läänemaa

Läänemaa Käsitöölaliste Ühendus, Marju Heldema 56 158 119.
marju.heldema@hkhk.edu.ee
Haapsalu Käsitööselts, Aime Edasi 51981965
INFO Haapsalu Kutsehariduskeskus, Ehitajate tee 3 Uuemõisa, Marju
Heldema

Lääne-Virumaa

Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts, Kersti Loite 32 41 587 kersti.loite@mail.ee
INFO Viru Käsitöö Salong, Pikk 16 Rakvere. Kersti Loite 32 41 587
Jäneda Käsitöökeskus, Jäneda, Tapa vald. Elo Kallas 50 65 672
loome@hotmail.ee

Põlvamaa

Põlva Käsitööklubi, Asta Tagel 79 95 157 astatagel@hotmail.ee
Räpina Käsitööokoda, Astrid Narusk 79 62 694 vhy@hotmail.ee
INFO Ulve Kangro meistriskoda, Vöhandu 10 Räpina,
ulvekangro@gmail.com

Pärnumaa

Pärnumaa Käsitöökeskus, Eeva Talts 56 453 401 eeva.talts@mail.ee
MTÜ Maarja-Magdaleena Gild, Herdis Elmend 5536321 www.
maarjamagdaleenagild.ee

Raplamaa

Seltsing „Süstik“, Ivi Sark 51 28 931, 5128931 ivi.sark@mail.ee

Tallinn ja Harjumaa

Harjumaa ja Tallinna Kesksekselts, Erge Loooris 5252220, erge@kose.ee
Tallinna Käsitöökeskus, Liina Veskimägi-Iliste 56 674 671 liina@folkart.ee
Rahvakunsti Klubi, Mare Sihvre 56 200 843 maresihvre@hotmail.ee
Eesti Lapidöö Selts, Anni Kreem 6 445 365
Etno Tuba, Margit Sondberg 55 24 216 info@etnotuba.ee
INFO Eesti Käsitöö Maja, Pikk 22 Tallinn, Silja Nõu 6314 076 silja@folkart.ee
INFO Tallinna Rahvaülikool, Estonia pst 5a Tallinn, Kaja Leedjärv
info@kultuur.ee

Tartumaa

Tartumaa Käsitöö Kesksekselts, Maire Henno 55628457, maireh@yle.edu.ee
Tartu Käsitööklubi, Tiina Konsen 53 478 479 tiina.konsen@raad.tartu.ee
INFO Eesti Rahva Muuseum, J. Kuperjanovi 9 Tartu. Virve Tuubel 56 204
979 virve@erm.ee

Valgamaa

Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Kesksekselts, Marge Tadolder 56 466 720
annmlt@hotmail.ee
INFO Anni butiik, Pühajärve tee 2 Otepää. Marge Tadolder
INFO Käsitöökelder, Kesk 9 Valga. Mai Norman 55 915 446,
mainorman@hotmail.ee

Viljandimaa

Viljandimaa Rahvakunstiühing, Leida Mägi 43 33 850 rahvakunst@hotmail.ee

Võrumaa

MTÜ Aila Näpustuudio, Aila Kikas 78 28 048 ailastudio@hotmail.ee
MTÜ Naputüüselts, Marika Sepp 51928199, naputy@gmail.com

Saared

Hiiumaa Käsitööselts, Margit Kääramees 52 44 820
margit@emmaste.hiiumaa.ee
Kihnu käsitöö, Mare Mätas 5071453 kultuuriruum@kihnu.ee
Muhu Käsitööselts „Oad ja Eed“, Tiina Jögi 51 63 773 tiina.jogi.003@mail.ee
Saaremaa käsitööühendus MTÜ Kadakmari, Imbi Padar 5089682
imbi.padar@kuressaare.ee
Vormsi Käsitööselts, Kristina Rajando 56 616 395 kristina.rajando@mail.ee

Setomaa

MTÜ Seto Käsitöö Kogo, Sigre Andreson 5071029, sigre@setomaa.ee

KOOSTÖÖPARTNERID

Eesti Kunstiakadeemia, Vilve Unt 626 73 18
Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA, Kristi Teder 52 63 156
Eesti Põllumajandusmuuseum, Ruth Metsallik 74 12 596
Eesti Rahva Muuseum, Virve Tuubel 74 21 311
Eesti Vabariidusliit, Maire Sander 677 62 93
Eesti Vabaõhumuuseum, Dagmar Ingi 65 49 125
Heimtali Muuseum, Merle Puusepp 43 98 126
Hiiumaa Muuseum, Helgi Põllo 46 32 091
Kodukäsitöö OÜ, Silja Nõu 6314 076
Kääriku talu, Anu Raud 43 98 286
Mahtra Talurahvamuuseum, Ivar Reidla 48 44 199
Obinitsa Seto Muuseumitarõ, Merlin Lõin 78 54 190
Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus, Aino Arro 60 09 291
Setu Talumuuseum, Laine Lõvi 79 64 678
Tallinna Rahvaülikool, Kaja Leedjärv 55 04 886
Tallinna Ülikool, Kai Malmstein 6409 433
Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, Ave Matsin 43 55 232
Viimsi muuseumid, Alar Mik 56 456 352

ERKL liikmelisus

Euroopa Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsioon
Põhjamaade Käsitööliit
Eesti Rahvuslik Folkloorinõukogu
Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon EVEA
Eesti Vabariidusliit

JUHATUS

Liivi Soova (esimees), Ulve Kangro, Kersti Loite, Ave Matsin, Kristina
Rajando, Anu Randmaa, Lembe Maria Sihvre, Eeva Talts, Virve Tuubel, Liina
Veskimägi-Iliste

ERKL toimkond

Liisa Tomasberg, tegevjuht: info@folkart.ee
Liina Veskimägi Iliste, projektijuht, MTÜ Vaselised: liina@folkart.ee
Lembe Maria Sihvre, projektijuht: lembe@etnotuba.ee
Mari-Liis Makus, projektijuht: mari.makus@gmail.com

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit. Pikk 22, Tallinn 10133
e-post: info@folkart.ee,
telefon 6604 772, 51 87 812
Toimetaja Maie Leetoja
Trükk Vali Press OÜ

Pakume uusi väljaandeid!

Eevi Astel „Kasetoht tarbeesemena“

eesti-oma-puu 2010. aasta konkursi kataloog

Vaike Reemann, Andres Koidu, Maido Selgmäe DVD
„Küübi tegu. Vanade tehnikate uus elu“